

Kartverket

Miljøverndepartementet
Postboks 8013

0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.: GMØ/EP/ACF
Sak/dok.: 13/06648-2

Dato:
05.12.2013

Høring – Forslag om nye krav til dokumentasjon og utveksling av geodata om ledninger og andre anlegg i grunnen

Det vises til høringsbrev fra Miljøverndepartementet (MD) av 5. september 2013 om "Forslag om nye krav til dokumentasjon og utveksling av geodata om ledninger og andre anlegg i grunnen".

Kartverket støtter departementets initiativ

Kartverket støtter departementets initiativ om å innføre nye krav til registrering, dokumentasjon, forvaltning og datautveksling av geodata om ledninger og andre anlegg i grunnen, ved å samle eksisterende og nye bestemmelser i én forskrift. Stadig mer infrastruktur legges i grunnen, noe som gjør det viktig å få på plass et regelverk for hvordan slike anlegg skal dokumenteres. Målet må være å sikre god forvaltning av informasjon om kritisk infrastruktur i samfunnet og kunne redusere skader på slike anlegg.

Det er viktig at man raskt får på plass felles krav til dokumentasjon av ledninger i grunnen, først og fremst for å sikre at alle nye anlegg ivaretas under et gjennomgående regime. Samtidig mener Kartverket at man bør utrede muligheten for å etablere et felles forvaltningsregime og regelverk for ledningsdata i grunnen, i sjø og i luft, uavhengig av klassifisering (elektrisitet, vann- og avløp, ekom, olje, gass etc.). En utredning av disse forholdene kan gjøres parallelt med at man iverksetter kravene til dokumentasjon av ledninger i grunnen.

Kartverket støtter forslaget til tilgang- og utlevering

Kartverket støtter at det legges opp til at datatilgang og –utlevering skal baseres på standardiserte moderne tekniske grensesnitt i form av web services fra originaldata. Tilsvarende foreslås det at Kartverket skal forvalte en nasjonal distribusjonsbase som er begrenset til utveksling av "åpne data" for tilgjengeliggjøring som del av det offentlige kartgrunnlaget. Fra Kartverkets side anbefaler vi at det bør vurderes å videreutvikle den nasjonale distribusjonsbasen til en nasjonal ledningsdatabase, med et rikere innhold enn kun "åpne data" slik som MD foreslår. Innspillene om fremtidige mulige utvidelser må ikke forsinke arbeidet med nye krav til ledninger i grunnen, men må sees på som innspill til fase 2 i forhold til arbeidet med et nasjonalt samordnet ledningsforvaltningssystem. Etter en forlengelse av høringsfristen virker det lite realistisk av de nye kravene kan iverksettes allerede fra 1. januar 2014.

www.kartverket.no

Kartverket Besøksadresse: Kartverksveien 21, Hønefoss. Postadresse: 3507 Hønefoss
Telefon: 08700 Telefaks: 32 11 81 01 E-post: post@kartverket.no Organisasjonsnr: 971 040 238

Innføring koster penger

En innføring av de foreslåtte kravene vil føre til betydelige økonomiske konsekvenser, ikke bare for Kartverket, men for alle ledningsaktører og bransjen for øvrig.

Det framgår av høringsnotatet at Kartverket er tiltenkt en sentral rolle i utarbeidelsen av produktspesifikasjoner og etablering av tekniske løsninger som skal sikre gjennomføring av det nye regelverket. Fra Kartverkets side mener vi at konsekvensene av forslaget er betydelig undervurdert og at det er nødvendig med en mer helhetlig analyse av målbildet, krav til gjennomføring og avklaring av roller, ansvar og virkemidler.

Innføring krever gode rettslige verktøy

Innføring forutsetter medvirkning fra mange eksterne parter. Det er sentralt at det påhviler eksterne parter tydelige rettslige forpliktelser til å bidra. Arbeidet Kartverket er tiltenkt er som beskrevet krevende på mange områder. Desto mer Kartverket skal bidra, samordne, koordinere, sørge for osv, desto mer arbeids- og ressurskrevende blir dette for Kartverket om man ikke samtidig har tydelige forpliktelser (med sanksjoner) for de som ikke leverer.

Behov for ett nasjonalt regelverk

Høringsnotatet beskriver dagens situasjon på en god måte. Det er mange eksempler på at manglende tilgang på informasjon om hvor det ligger infrastruktur i bakken har ført til kostbare skader på eksisterende anlegg, og betydelig merarbeid i forbindelse med prosjektering av nye anlegg. Kartverket får også jevnlig spørsmål om det finnes et sentralt register over ledninger i grunnen.

Manglende dokumentasjonskrav på området har ført til at stedfesting av infrastrukturen i grunnen nå er fragmentarisk og ufullstendig. Behovet for opprydding gjennom felles kjøreregler er derfor stort. Den positive responsen Kartverket har høstet fra aktørene i bransjen i arbeidet med en ny SOSI ledningsmodell underbygger denne påstanden.

De fleste større ledningsaktører er medlem av Norge digitalt, og er gjennom det aktive deltakere i den norske geodatainfrastrukturen. Tilgang til informasjon om ledninger og andre anlegg i grunnen gjennom Norge digitalt har det så langt ikke vært jobbet systematisk med, mye på grunn av manglende nasjonale retningslinjer på området.

Kartverket har fra flere interessenter mottatt ønsker om at det etableres en nasjonal database for ledningsdata. Et uttrekk fra en slik database kan gjøres tilgjengelig som en del av det offentlige kartgrunnlaget (DOK), noe som vil føre til at prosjekterende og andre interessenter enkelt kan få tilgang til hvilke aktører de må kontakte, for å få ytterligere informasjon om skjulte anlegg i området. Skjermede data vil kunne bli tilgjengelig for forhåndsklarert personell via pålitelige påloggingstjenester, eller ved bruk av en annen autentiseringsordning.

Bemerkninger til konkrete elementer i høringsnotatet

Kartverket ønsker å kommentere noen av elementene i forslaget til nytt regelverk og forvaltningsregimet som notatet tar opp.

Tydeliggjøring av ansvar og roller

I følge høringsnotatet gjelder krav om stedfesting og registrering alle nye anlegg som legges i grunnen, i tillegg til ukjente ledninger man støter på i forbindelse med anleggsarbeidet, uavhengig av driftsstatus. Dersom det er tenkt at ukjente eksisterende ledninger skal kartlegges, er det behov for å presisere hvem som har denne registreringsplikten og hvor omfattende registreringen skal være. Dette må være tydelige rettslige forpliktelser.

Utfordringen vil være å vite hvem som eier de ukjente ledningene, noe som igjen vil gjøre det vanskelig å få registrert opplysningene hos korrekt ledningseier, da en ledningseier kun har ansvaret for dokumentasjon av eget nett.

Slik forslaget foreligger, vil det være naturlig at rapportering av ukjente anlegg gjøres via den foreslåtte "nettsiden" hos Kartverket. For at denne "nettsiden" skal være et effektivt dokumentasjonsverktøy vil det være behov for å tydeliggjøre hvem og hva som skal registreres via nettsiden. Således vil det være behov for en Nasjonal produktspesifikasjon som dekker både ledninger og andre anlegg i grunnen.

Høringsnotatet forslår at noe "traseinformasjon" på et ekstrahert nivå tas inn som en del av DOK. I den forbindelse er det viktig å få klarhet i om det kun er "åpen" ledningsinformasjon som skal inngå i DOK, eller om sikkerhetsbelagt informasjon kan inngå med de kravene til informasjonssikkerhet som dette måtte stille. I dag er det kun ledningsinformasjon som allerede eksisterer i FKB Ledning som inngår i DOK. Vi oppfordrer departementet til å nærmere presisere hvilke ledningsdata som skal inngå i DOK.

Antallet ledningsnettereiere og eiere av andre anlegg i grunnen er stort. Det vil derfor være behov for å gi en aktør eierskap og ansvar for å gjennomføre de prosessene som er nødvendige for å utarbeide nasjonale bestemmelser og tekniske løsninger som er nødvendige for en best mulig forvaltning av den nasjonale ledningsinfrastrukturen under bakken.

Registrerings- og dokumentasjonspliktens omfang

Kravene til registrering av anlegg i grunnen dekkes i dag av en rekke særlover og forskrifter, noe som gjør det utfordrende å få til en homogen forvaltning av anlegg i grunn, sjø og luft. Mange av anleggene er ikke søknadspliktige etter plan- og bygningsloven, noe som fører til at informasjonen ikke blir fanget opp som "as built" i offentlige kart. Det at krav om melding av tiltakets endelige plassering tas inn i kart- og planforskriften ser vi på som positivt.

Registrering av nye anlegg er viktig, men det er samtidig viktig at data om allerede eksisterende anlegg dokumenteres og utveksles. Informasjonen som blir tilgjengelig vil bli svært mangelfullt dersom utvekslingsplikten begrenses til nye ledninger og anlegg, etablert etter 1. januar 2014. For at tilgjengelig ledningsinformasjonen skal bli mest mulig komplett og troverdig, må det vurderes virkemidler som stimulerer

ledningseiere som har dokumenterte eksisterende anlegg i sine forvaltningsløsninger til å utveksle disse etter de samme prinsipper som for nye anlegg.

Nye anlegg i grunnen, som ikke etableres av netteiere, skal registreres via en egen nettside som forutsettes etablert av Kartverket. Disse anleggene kan gjerne være en forlengelse av et ledningsnettverk, for eksempel stikkledninger, noe som vil føre til behov for en sammenkobling av dataene med respektive ledningseiere. Opplysningene som kommer inn via denne nettsiden bør gjøres tilgjengelig for alle ledningseiere, da det er den enkelte ledningseier og ikke kommunen som har ansvaret for å ajourføre sine data.

Standardisering

Høringsnotatet beskriver prosessen rundt standardisering av geografisk informasjon. Kartverket har ansvaret for å utforme nye SOSI-standarder. Fra sommeren 2013 er prosedyren at alle nye standarder skal legges ut på høring før de vedtas av Standardiseringskomiteen for Geomatikk. Vi er positive til at kravene om registrering og utveksling av ledningsdata bygges på de nasjonale SOSI-standardene.

Begrepsbruken i høringsnotatet knytta til SOSI-standardene er noe uheldig, ref kap 8.4 og 8.4.1. Det er viktig at dette blir korrekt formulert i det nye regelverket. Derfor et forsøk på presisering: SOSI-standarden for ledningsnett heter "SOSI Ledningsnett", og gjeldende versjon er 4.5. Den arbeidsgruppa som har utarbeidet standarden heter SOSI Arbeidsgruppe 7b (SOSI Ag7b). SOSI arbeidsgrupper er åpne for alle, kartverket er sekretariat for alle SOSI arbeidsgrupper. SOSI Ledningsnett inneholder en informasjonsmodell for ledningsnettverk. En slik informasjonsmodell kan realiseres i ulike dataformater, der SOSI-formatet og GML-formatet er to relevante alternativer.

Som ledd i innføringen av INSPIRE, arbeider EU-kommisjonen med gjennomføringsregler for "Allmennyttige og offentlige tjenester", og en tilhørende produktspesifikasjon i form av tekniske retningslinjer for offentlige tjenester. Denne produktspesifikasjonen omhandler anlegg for allmennyttige tjenester som f.eks kloakksystemer, avfallshåndtering, energiforsyning og vannforsyning. Denne INSPIRE-forordningen vil få status som forskrift under geodataloven. Vi anbefaler å harmonisere den nye nasjonale produktspesifikasjonen med kravene i den vedtatte forordningen, og anbefaler også å harmonisere begrepsbruk i den norske oversettelsen av forordningen med den nye nasjonale spesifikasjonen.

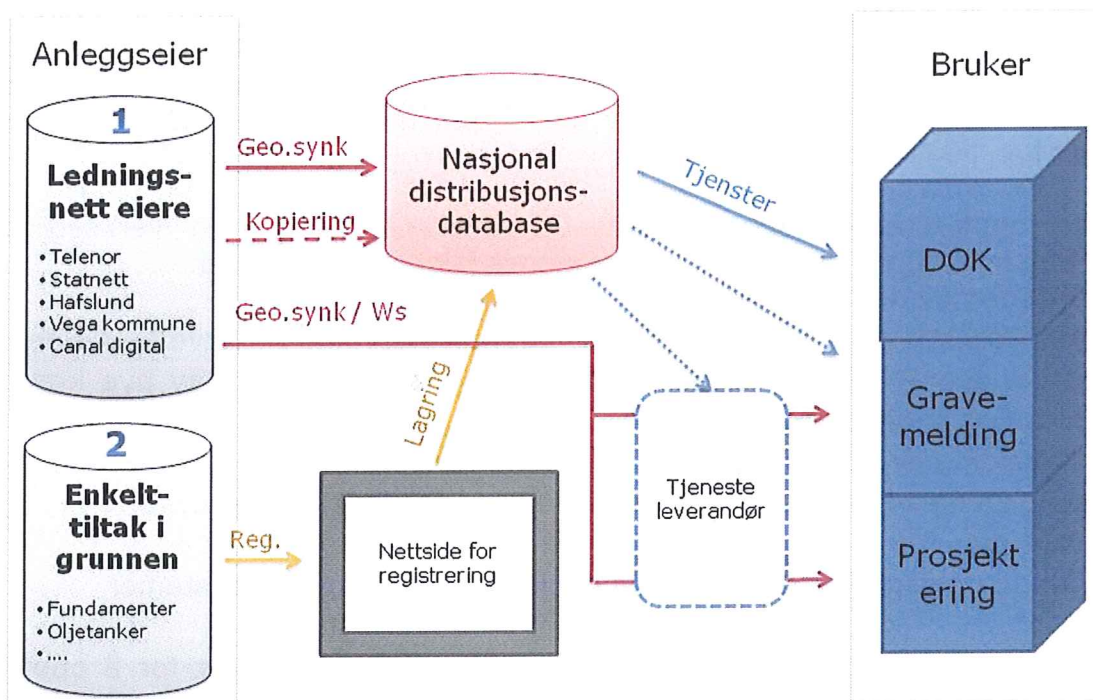
I forhold til begrepsbruk, bemerker vi også at høringsnotatet etter vår oppfatning benytter "FKB" i videre betydning enn vanlig. Betegnelsen har til nå i stor grad vært benyttet om det datagrunnlaget Geovekst-partene er enige om å samfinansiere. FKB-spesifikasjonene forvaltes av Geovekst-partene i nært samarbeid med øvrige brukere og produsenter, og det er disse produktspesifikasjonene som beskriver innholdet i "FKB". Kartverket har tatt opp saken i Geovekst-forum som anbefaler at "FKB" forbeholdes data som inngår i Geovekst-samarbeidet, og således ikke benyttes for produktspesifikasjoner som gjelder ledninger og andre anlegg i grunnen. FKB-produktspesifikasjonene kan på den annen side være gode eksempler på hvordan slike produktspesifikasjoner kan se ut, og hva de kan inneholde.

Forvaltning og utveksling av data

Kartverket slutter seg til prinsippet om at ledningseier skal ha ansvaret for å forvalte sine originaldata. Dette er helt i tråd med gjeldende forvaltningskonsept for kartdata i Norge.

Det legges opp til at ledningseiere på frivillig basis skal utlevere data til Kartverket ved bruk av standardiserte grensesnitt og tjenester. Kartverket oppfatter dette som om det skal opprettes en nasjonal distribusjonsbase for bestemte objekter under grunnen. Dette bør da være den samme databasen som data fra de ledningseierne som ikke ser seg i stand til å etablere og ta i bruk de standardiserte avleveringstjenestene forvaltes i. Skissen under viser hvordan Kartverket tolker høringsnotatets forslag til forvaltning og utveksling av data.

Forvaltning og utveksling av data

Figur 1: Kartverkets tolkning av høringsnotatets forslag til forvaltning og utveksling av data.

Restriksjoner på bruk av data kan skje gjennom en autorisasjon og autentiseringsprosess. Dette vil sikre at brukere får tilgang til de data de er autorisert for.

Informasjonssikkerhet

Det stilles i ulik grad krav til skjerming av ledingsinformasjon mot offentlig innsyn. Dette fører i dag til at mange ledningseier benytter "føre var" prinsippet og velger å unnta all informasjon om ledninger og andre anlegg i grunnen fra offentlig innsyn.

NVE publiserte i sommer en ny veileder til forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen, hvor de i veilederen til §6-2 bokstav e, blant annet skriver følgende:

Ved inntegning på kart kan jordkabler tegnes inn som rett strek fra punkt a til punkt b

Høringsnotatet antyder at beredskapsforskriften er et egnet utgangspunkt for å samordne ulike sektorvise regelverk. Vi vil påpeke at en rett strek mellom start og slutt punkt ikke vil være god nok dokumentasjon av ledninger i grunnen. Det er derfor nødvendig å etablere og ta i bruk sikkerhetsmekanismer som kan tillate håndtering av informasjon med nøyaktig registrering i henhold til sikkerhetsbestemmelsene.

I forbindelse med utarbeidelse av produktspesifikasjoner for ledninger i grunnene vil det således være viktig å påse at det innarbeides retningslinjer som tilfredsstillende kravene til informasjonssikkerhet og tilgangskontroll. Kartverket ser nytten av et mer samordnet reglement knyttet til informasjonssikkerhet.

Iverksetting og overgangsregler

Av høringsnotatet framgår det at de nye reglene skal vedtas 1. januar 2014. Etter forlengelsen av høringsfristen virker denne datoen nå lite realistisk. Kartverket understreker at gjennomføringsfristene må settes med så stor margin at de med rimelighet kan innfris i praksis.

Kartverket oppfordrer derfor departementet til å komme med en iverksettingsplan som tar høyde for gjennomføring av blant annet følgende aktiviteter

- vurdering av nødvendige rettslige avklaringer
- kostnadsestimater, også ut fra forventet ressursbruk fra Kartverkets side
- justeringer av SOSI-standarden for ledning, som en følge av nye krav, samt tilpasning til geodataloven
- utarbeiding av nødvendig(e) produktspesifikasjon(er)
- oppbygging av database og innføring av et nytt distribusjonssystem
- pilotering
- plan og opplegg for veiledning og opplæring i nye krav og systemer

Vi antar at de berørte aktørenes utgangspunkt og forutsetninger for å oppfylle de foreslåtte kravene varierer mye, og at dette bør gjenspeiles i en fleksibel overgangsordning. Ordningen bør oppfordre til raskest mulig oppfyllelse av kravene, men at forklarlige og dokumenterbare mangler på ressurser til å fullføre prosessen innenfor tidsfristene bør kunne godtas. Gode overgangsordninger er vesentlig for å få flest mulige aktører til å tilpasse seg de nye kravene.

Vedlegg, FKB

Vår erfaring er at metadata, som stedfestingsnøyaktighet, datering og datafangstmetode, hos mange ledningseiere er mangelfullt registrert eller fraværende, og at nøyaktig geometri ikke alltid har vært en prioritert oppgave. Kvalitetskodning er en vesentlig del av FKB-produktspesifikasjonen, noe som vil gjøre at mange ledningseiere må ta en ekstra vurdering av posisjonskvaliteten på allerede

eksisterende data før de kan inngå i DOK eller andre leveranser. Større oppmerksomhet knyttet til kvalitetskoding vil bli viktig når nye data skal registreres og dokumenteres.

Vi vil påpeke at FKB-data etableres i EUREF89. NGO48 benyttes ikke lengre som referanseramme for nye FKB-prosjekter da alle norske kommuner har gått over til EUREF89 som referanseramme. Norge er i gang med å innføre et nytt høydesystem, NN2000, som skal erstatte høydesystemet fra 1954, NN1954. Stadig flere FKB-data etableres derfor nå med NN2000 som høydereferansesystem.

I FKB-LedningEITele er nettstasjonkiosker representert som punkter og/eller linjer, men ikke som flater. Når en nettstasjonkiosk er registrert i matrikkelen, eller er større enn 6 m³, registreres den som en bygning i FKB-Bygning og skal således ikke inngå som en del av datasettet FKB-LedningEITele.

I høringsnotatet benyttes begrepet ØK (Økonomisk kartverk). ØK er en benevnelse som ikke lenger er i bruk.

Lenken til produktspesifikasjonen for FKB nevnt på side 41 i høringsnotatet finnes ikke lenger.

Ny adresse er:

<http://kartverket.no/Documents/Standard/SOSI%20kap3%20Produktspesifikasjoner/FKB02/0-Generelldel-2013-01-01.pdf>

Vi viser forøvrig til tidligere kommentar rundt bruken av begrepet FKB i forbindelse med ledninger i grunnen.

Forslag til endringer i forskrifter

I forslag til endring i kart- og planforskriften forslås det et nytt litra k i § 2 som kun definerer ledninger i grunnen, men definisjon av andre anlegg i grunnen mangler. Det bør presiseres hva som ligger i uttrykket "andre anlegg i grunnen", enten ved en tilføyning i litra k, eller som et eget punkt.

Andre og tredje ledd i ny § 8a har en uklar begrepsbruk knyttet til hvilket medium anlegget er plassert i. Her benevnes i grunnen, i vannsøylen, på bunnen og under havbunnen. Begrepene "i grunnen" og "i vannsøylen" benyttes i begge de to nevnte ledd, mens "under havbunnen" og "på bunnen" benyttes i henholdsvis andre og tredje ledd. Medium som inngår i FKB-datamodellen er listet opp i kapitel 8.4.2, og her brukes betegnelsene "på og under sjøbunnen". Begrepene "bunnen", "havgbunnen" og "sjøbunnen" brukes om hverandre. Dersom begrepene beskriver det samme bør begrepsbruken bli mer konsekvent.

Konsekvenser for Kartverket

Kartverket har i dag mange standardiseringsoppgaver tilknyttet geodata, hvorav arbeidet med produktspesifikasjoner kun er en del av dette arbeidet. Utarbeidelse av produktspesifikasjoner for ledning og anlegg i grunnen må utarbeides i nært samarbeid med ledningseierne, brukere og systemleverandører.

Hovedprinsippet for arbeidet med produktspesifikasjoner er at det er datasetteier som har ansvar for å utarbeide og vedta produktspesifikasjoner for egne data. Notatet foreslår at Kartverket skal ha ansvaret for utarbeidelsen av produktspesifikasjonene i samarbeid med øvrige aktører. Det bør avklares bedre hvem som skal ha eieransvaret for disse produktspesifikasjonene.

Geosynkronisering vil kunne være en egnet metode for oppsett av tjenester for utveksling av data knyttet til ledninger i grunnen. Forutsetningen for å ta i bruk geosynkronisering, er at nødvendige produktspesifikasjoner blir utarbeidet.

Innføringen av et nytt forvaltningskonsept for ledninger vil kreve at det gjennomføres et koordinert arbeid for å tilrettelegge forvaltningsløsninger med nødvendige grensesnitt hos alle systemleverandører og hos Kartverket. Disse systemene må deretter distribueres ut til ledningseiere og brukere. Dette vil kreve en betydelig innsats fra alle berørte parter.

Arbeidet med produktspesifikasjoner, og forståelsen av disse, vil kreve omfattende opplæring i bransjen. Innføringen av et nytt regime for ledningsdata vil medføre betydelig innsats i form av opplæring, kurs og "sertifisering", i tillegg til koordinering av alle parter i et slikt samarbeid.

De tiltakene som foreslås i høringsnotatet vil kreve betydelige ressurser fra Kartverket, ikke minst til opplæring og innkjøring, da arbeidet med geografisk informasjon tradisjonelt ikke har vært høyt prioritert hos ledningsnetteiere. Vi mener at omfanget av det arbeidet høringsnotatet forutsetter at Kartverket skal utføre, minst kan sammenlignes med den oppfølgingen av satsingen på kommunale planregistre som Kartverket har vært og vil være involvert i de kommende årene. Et ledningsprosjekt vil involvere flere parter enn hva som er tilfellet på plan. For å skape forutsigbarhet og best mulige betingelser for gjennomføring, bør utgiftene utredes og konkretiseres.

Mulige fremtidige løsninger

Arbeidet med å få på plass et regelverk for ledninger og andre anlegg i grunnen er spesielt viktig, da dette gjerne er infrastruktur som kun er synlige i det øyeblikk de anlegges. Selv om infrastruktur i grunnen bør ha første prioritet, vil vi benytte anledningen til å se litt lengre fremover, og beskrive noen forhold knyttet til forvaltning av et komplett ledningsnett.

I dag kartlegges høgspenbledninger, master, veglys, nettstasjoner, kummer og hydranter, og andre objekter som er synlige i flybildet, i forbindelse med Geovekstprosjekter. Lavspenlinjer er eksempler på ledningsdata i luft som ikke konstrueres gjennom disse prosjektene, siden disse er vanskelige å kartlegge ved bruk av flybilder. For å få et komplett bilde av alle ledningsdata, bør det derfor etter hvert stilles de samme kravene til registrering, dokumentasjon, forvaltning og utveksling for alle typer ledningsdata.

Kartverket har gjennom sin kontakt med ledningsdataeiere konstatert at det er god fullstendighet i NIS (NettInformasjonsSystem) over egne ledningsdata, men vi erfarer at de i stor grad har dårligere posisjonsnøyaktighet på sine objekter enn hva som er

tilfellet for FKB-data. Ledningsdataeiere bør oppfordres til å benytte best tilgjengelig geometri for sine data. Det er grunn til å anta at posisjonsnøyaktigheten for ledninger i grunnen ikke er bedre enn for ledninger i luft.

Mange ledningsdataeiere har ledninger både i grunn, sjø og luft. Alle disse dataene forvaltes da i et felles system hos ledningseier, noe som gjør det mest hensiktsmessig om alle ledningsdata, uavhengig av medium, registreres, forvaltes og tilgjengeliggjøres på samme måte. Den nye SOSI modellen for ledning, 4.5, tar høyde for at ett ledningsdatasett kan inneholde objekter fra alle typer medium.

Høringsnotatet kan gi inntrykk av at det eksisterer en enhetlig samordning av ledningsdata i sjø, noe som ikke er tilfelle. Dagens praksis er utilstrekkelig for å ivareta en enhetlig håndtering av alle ledningsdata i sjø. Det understreker behovet for et nytt og samordnet regelverk for alle typer ledninger. Som et eksempel har havne- og farvannsloven minimal påvirkning på planer og konsesjonsarbeid, og legger heller ikke føringer om å kvalitetssikre geodata-leveranser. De vilkårene som blir gitt i en konsesjonssak er i dag mangelfulle med tanke på innmelding til Kartverket.

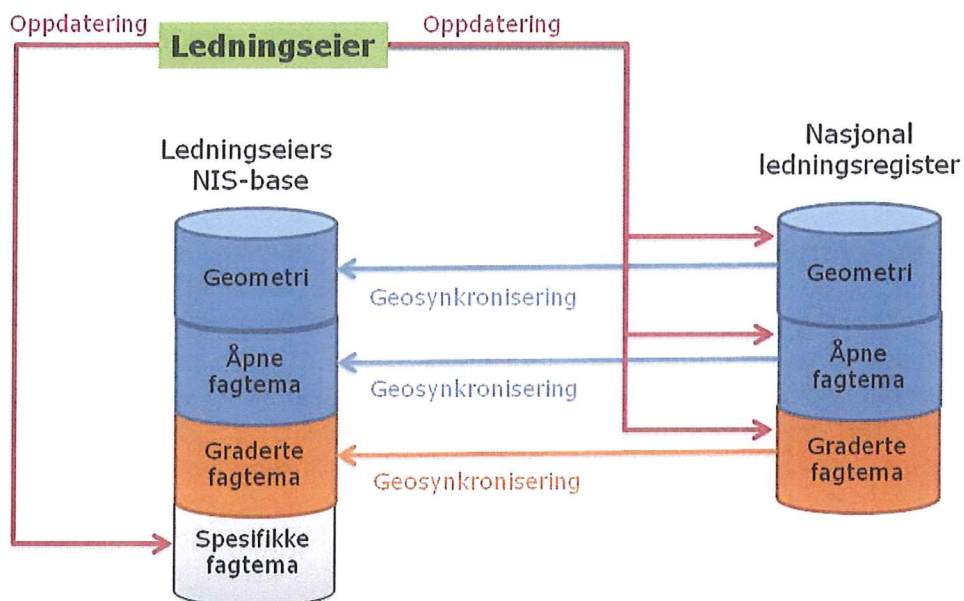
Kravene som stilles til ledninger i grunnen åpner for at en felles modell i fremtiden kan legges til grunn for alle typer ledninger. En ledningstrase kan gjerne både gå i grunn, sjø og luft. I slike situasjoner er det spesielt viktig at ledningene henger sammen i overgangen fra et medium til et annet.

Høringsnotatet legger opp til at "åpne" ledningsdata skal distribueres til Kartverket. For å få et komplett ledningsnett er det et vesentlig poeng at eksisterende ledningsnettverk utveksles på lik linje med nye anlegg. Dataene som utveksles med Kartverket er foreslått lagret i en nasjonal distribusjonsbase. Høringsnotatet er imidlertid ikke klar i beskrivelsen av hva denne databasen skal inneholde. Vi anbefaler at det blir gjort en vurdering av muligheten for å etablere en løsning etter samme prinsipp som matrikkelen - et eget nasjonalt ledningsregister.

Bakgrunnen for ideen er innspill som Kartverket har fått knyttet til ønsket om at det bør etableres et nasjonalt register for ledningsdata. Ledninger og andre anlegg i grunnen har stor økonomisk verdi. I tillegg til det økonomiske aspektet, vil et ledningsregister føre til et ensartet opplegg for registrering, tryggere forvaltning, enklere distribusjonsløsninger og således bidra til at all infrastruktur om ledninger og andre anlegg er samlet et sted.

I den tenkte løsningen må alle ledningsobjektene identifiseres med en geografisk beskrivelse av hvilke volum og områder de dekker, det vil si geometri. I tillegg bør informasjon om spesielle, utvalgte egenskaper inngå. Slik registrering åpner for at ledningene kan få eget grunnboksblad, med de muligheter dette åpner for. Dette vil kunne stimulere eiere av både eksisterende og nye ledninger til registrering. Dermed framskyndes utviklingen av en heldekkende nasjonal oversikt med potensial for enkel ajourføring og tilpasninger til eventuelle nye framtidige behov. Det kan være grunn til å se på løsningen i Sveits, som feiret hundreårsjubileet for sin ledningsmatrikkel i 2012.

Følgende illustrasjon viser hvordan et slikt nasjonalt ledningsregister kan fungere:

Figur 2: Mulig forvaltningsopplegg for et fremtidig nasjonalt ledningsregister

Avslutning

Avslutningsvis vil Kartverket understreke at forslaget om å innføre krav om dokumentasjon, forvaltning, samordning og koordinering av ledningsdata vil være samfunnsmessig lønnsomt.

Kartverket mener at departementet gjennom høringsnotatet har lagt et godt utgangspunkt for innføring av nødvendige krav om stedfesting av ledninger og annen infrastruktur i grunnen. Vi ser fram til å kunne bidra i arbeidet med å få på plass det planlagte regelverket og gjennomføring av regelverket i praksis. Vi er fortsatt på et tidlig stadium i et viktig utviklingsløp og ser at det på sikt vil være behov for å vurdere om de foreslåtte kravene til ledninger i grunnen også skal legges til grunn for forvaltningen av alle typer ledningsdata. Høringsnotatet ble behandlet i Nasjonalt geodataråd den 22.10.2013 hvor flere av rådets medlemmer påpeker behovet for at Kartverket må få en koordinerende rolle med et tydelig hjemmelsgrunnlag, gode verktøy og realistiske midler for å komme i mål med arbeidet.

Med vennlig hilsen

Anne Cathrine Frøstrup
Kartverkssjef

Kopi: Seniorrådgiver Magnar Danielsen, MD